

Putnu noteikšanas apmācība un kredītpunkti Norvēģijas augstskolā – tepat Latvijā!

Latvijas Ornitoloģijas biedrība 2015. gadā jau otro gadu pēc kārtas organizēja putnu noteikšanas lauka kursus sadarbībā ar Nordtrøndelāgas koledžu (*Høgskolen i Nord-Trøndelag – HiNT*) Norvēģijā. Ar š.g. 1. janvāri šo koledžu, apvienotu ar vēl divām, sauc par Nord Universitāti (*Nord Universitet*).

Tālmācības programmu putnu noteikšanā norvēģu ornitologs Dr. Magne Husbjijs (*Magne Husby*) Eiropas ornitologiem demonstrēja jau 2007. gadā Eiropas Putnu uzskaišu padomes (EBCC) konferencē Kiavenā, Itālijā. Taču toreiz par eksāmenu likšanu bija jāmaksā, un tādēļ šo kursu popularitāte ārpus Norvēģijas bija maza. Uzklusot kolēģu iebildumus, Dr. Magne Husbjijs panāca, ka par ārzemnieku eksāmeniem koledžai maksā Norvēģijas valsts, un eksāmeni kļuva daudz iecienītāki arī ārzemēs. Turklāt tālmācības interneta vietni – www.birdid.no – pakāpeniski tulkoja daudzās valodās, un kopš 2012. gada janvāra tā Dr. Viestura Ķerus tulkojumā ir pieejama arī latviski. Taču eksāmeni ir pārbaudījums un cilvēki bieži vien nelabprāt uzņemas pārbaudījumus, tādēļ 2013. gadā pirmo reizi ārpus Norvēģijas – Bulgārijā – tika rīkoti putnu noteikšanas lauka kursi, kuros pārbaudījumu pēc kursu beigām kārtoja ar šo eksāmenu palīdzību interneta vietnē www.birdid.no. Bulgārijā kursi bija sekmīgi, un 2013. gadā EBCC kārtējā konferencē Klužā, Rumānijā, Norvēģijas kolēģi aicināja citu valstu ornitologus piedoties. Latvija kopā ar Serbiju bija nākamās valstis, kurās kursi notika 2014. gadā, bet pērn šīm valstīm piedrojas arī Lietuva.

Lauka kursu galvenais mērķis ir uzlabot putnu noteikšanas spējas, lai brīvprātīgie varētu iesaistīties ligzdojošo putnu uzskaitēs. Norvēģijā, lai piedalītos monitoringa uzskaitēs, šie kursi ir obligāti. Turklāt – ja formālais eksāmens ir sekmīgs, gan par balsu, gan attēlu eksāmenu piešķir 15 universitātes līmeņa kredītpunktu, ko atzīst visas Norvēģijas augstskolas un tās augstskolas, ar kurām Norvēģijai ir oficiāla vienošanās par kredītpunktu pielāgošanu. Iespējams, ka potenciālajiem eksāmenu kārtotājiem no Latvijas visvilinošākais ir T-krekls ar krāšņās pūkpīles attēlu, ko saņem katrs, kurš sekmīgi nokārtojis vismaz vienu eksāmenu.

Neoficiāli putnu pazīšanu katrs pats bez oficiālas pieteikšanās var izmēģināt interneta vietnē www.birdid.no. Tādējādi šajā interneta vietnē ikvienam ir iespējams veikt pašpārbaudes uzdevumu un mācīties putnu izskatu un dziesmas dažādos sarežģītības līmeņos.

Latvijā 2014. un 2015. gadā notika septiņas lauka kursu sesijas nedēļas nogalēs: Ķemeros, Engurē, Litenē, Papē, Vestienā (tikai 2015.g.) un Mētrienā (tikai 2015.g.). Uz kursiem 2014. gadā pieteicās 17, bet 2015. gadā – 19 dalībnieku. Savukārt līdz šā raksta sagatavošanas brīdim no 2014. gada 17 studentiem kopumā eksāmenus ir kārtojuši 12, sekmīgi putnu pazīšanā pēc balsīm bija 9, bet pēc izskata – visi 12. Savukārt no 2015. gada 19 studentiem kopumā eksāmenus ir kārtojuši 13, sekmīgi putnu pazīšanā pēc balsīm bijuši 12, bet pēc izskata – visi 13. Salīdzinot ar kursu sākumu, visi eksāmenu licēji

Foto: E. Kantāns

savas putnu pazīšanas spējas ir statistiski būtiski uzlabojuši.

Taču “Norvēģijas BirdID” lauka kurši ir ne tikai mācības un eksāmeni, tā ir lieliska iespēja novērot Latvijas putnus – kopumā 2014. gadā tika novērotas 177, bet 2015. gadā – 178 putnu sugas. Turklāt, iespējams, tas ir veids, kā satikt domubiedrus “tur ārā” – mežā, laukā un purvā –, jeb, kā atsauksmēs raksta kāds 2015. gada dalībnieks: “Patika, ka varēja arī pasēņot, ar laivu izbraukt, vakara ugunskurs, pirts, neformālās sarunas, stāsti u.tml.”

Ja tas šķiet interesanti, arī šogad būs iespēja piedalīties, tikai, atkal citējot kādu no 2015. gada atsauksmēm: “Daudz noguru, bet iemācījos ļoti daudz.” Reģistrēšanās ir pieejama www.lob.lv pirmajā lapā.

Īpaša pateicība Anitai Ločmelei, Elvijam Kantānam un Uģim Bergmanim par viesmīlību, kā arī Skaidritei Keišai par garšīgo zupu!

Kursu vadītāji OSKARS KEIŠS,
ANDRIS DEKANTS,
oskars.keiss@lu.lv

Summary

Bird Identification Training and Credit Points from Norway University – here in Latvia! /Oskars KeiĶs, Andris Dekants/

2015 was the second year in a row, when the Latvian Ornithological Society and Nord-Trøndelag University College collaborated and held field courses of bird identification. The courses are designed to increase the skills of bird identification in order to take part in the census of breeding birds, but are open to anyone interested. Both years seven training course sessions were held in different locations in Latvia. 177 bird species were observed in 2014, and 178 species in 2015. Of the 17 students in both years, 12 took the exams after the course and showed a significant increase in their bird identification capabilities. Registration for the field courses in 2016 is open and available at www.lob.lv.